

15. Преступления против правосудия / Александров А. Н., Антонов Ю. И., Галахова А. В. и др. ; под ред. А. В. Галаховой – М. : Норма, 2005. – 416 с.
16. Тростюк З. А. Коментар до статті 387 Особливої частини Кримінального кодексу України «Розголошення даних досудового слідства або дізнання» / З. А. Тростюк // Кримінальне право України. – 2006. – № 9. – С. 20-30.
17. Научно-практический комментарий Уголовного кодекса Украины от 5 апреля 2001 года / под ред. Н. И. Мельника, Н. И. Хавронюка. – К. : Канон ; А.С.К., 2002. – 1216 с.
18. Панов Н. И. Непосредственный объект и его значение для квалификации преступлений / В. В. Сташис, Н. И. Панов // Проблемы правообразования : республик. межвед. науч. сб. – 1989. – Вып. 50. – С. 83–91.
19. Зинченко И. А. Составные преступления : монография / И. А. Зинченко. – Х.: СПД ФО ФО Вапнярчук Н. М., 2005. – 176 с.
20. Преступления против правосудия / Александров А. Н., Антонов Ю. И., Галахова А. В. и др. ; под ред. А. В. Галаховой – М. : Норма, 2005. – 416 с.
21. Бриллиантов А. В. Настольная книга судьи: преступления против правосудия / А. В. Бриллиантов, Н. Р. Косевич. – М. : ТК Велби ; Изд-во Проспект, 2008. – 560 с.
22. Кравцов П. Г. Невирішені проблеми у новому КК України / П. Г. Кравцов, В. В. Мультченко // Право України. – 2003. – № 4. – С. 50-52.

В'юник М. В.

*асистент кафедри кримінального права №1
НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ВИЗНАЧЕННЯ КОЛА ОСІБ ДО ЯКИХ МОЖЕ ЗАСТОСОВУВАТИСЬ СЛУЖБОВЕ ОБМЕЖЕННЯ ДЛЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Коло осіб до яких може застосовуватись службове обмеження для військовослужбовців в ст. 58 КК чітко не визначено і відображено словосполученням «застосовується до засуджених військовослужбовців, крім військовослужбовців строкової служби». Тобто фактично законодавець обмежив коло військовослужбовців до яких не може бути застосовано лише наче до всіх окрім, однак це не зовсім так.

На наше переконання в ч. 2 ст. 58 КК вказано дві обов'язкові ознаки якими повинна володіти особа, щоб бути суб'єктом до якого потенційно може бути застосовано даний вид покарання. Перша - особа повинна мати статус військовослужбовця, друга – особа повинна бути військовослужбовцем яким чинним законодавством передбачена виплата грошового забезпечення.

На підставі цього та згідно з ч. 6 ст. 2 ЗУ Про військовий обов'язок і військову службу до таких осіб можна віднести:

- осіб рядового, сержантського, старшинського і офіцерського складу які проходять військову службу за контрактом (втому числі: згідно з п. 12 ст. 1 – жінки; згідно з п. 6 ст. 1 – іноземці та особи без громадянства; згідно зі ст. 26¹ резервісти, які проходять службу у військовому резерві за контрактом які у випадках, передбачених законом, можуть проходити військову службу у Збройних Силах України за контрактом);

- курсантів вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів, які проходять військову службу за контрактом;
- осіб офіцерського складу, які проходять військову службу за призовом.

Однак, залишається відкритим питання, як бути із військовослужбовцями які проходять службу за призовом під час мобілізації, на особливий період. Ми схилиємося до того, що у зв'язку з не передбаченістю грошового забезпечення для даної категорії осіб, відповідно не можлива реалізація такого правообмеження як відрахування певного відсотку в доход держави із суми грошового забезпечення засудженого, а отже не можливе й застосування самого покарання.

Як було зазначено вище, багато науковців знаходять значну схожість за колом правообмежень між виправними роботами та службовими обмеженнями.

У зв'язку з цим видається логічним збереження структури закріплення деяких положень ст. 57 КК і у ст. 58 КК. Перш за все, покарання передбачені вказаними статтями можуть призначатися жінкам, однак в статті 57 КК встановлено заборону такого призначення до вагітних жінок та жінок, які перебувають у відпустці по догляду за дитиною.

Що стосується службових обмежень для військовослужбовців, то на підставі аналізу положень п. 12 ст. 1, ст. ст. 19 та 20 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» можна дійти висновку, що немає ніяких заборон для прийняття на військову службу (за контрактом) жінок віком від 18 до 40 років. При цьому ні в зазначеному законі, ні в КК України немає жодних заборон на застосування покарання у виді службових обмежень для військовослужбовців до жінок, які проходять військову службу, за наявності для того підстав. Однак, якщо виправні роботи не застосовуються до вагітних жінок та жінок, які перебувають у відпустці по догляду за дитиною, то, очевидно, й службові обмеження для військовослужбовців не повинні застосовуватися до цієї категорії осіб [1, ст. 102].

Такий вид покарання є комплексним, адже складається з трьох правообмежень, а саме: 1) відрахування в дохід держави у розмірі, встановленому вироком суду, в межах від десяти до двадцяти відсотків із суми грошового забезпечення засудженого 2) під час відбування цього покарання засуджений не може бути підвищений за посадою, у військовому званні; 3) строк покарання не зараховується в строк вислуги років для присвоєння чергового військового звання. Як слушно зазначає Б.О. Кириць, може скластися ситуація, коли після постановлення вироку грошове забезпечення засудженому з певних причин перестає виплачуватись. Йдеться, зокрема, про військовослужбовців, яким надана відпустка у зв'язку з вагітністю та пологами чи для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку. Під час перебування у такій відпустці вони, як відомо, отримують державну допомогу згідно із Законом України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми», а не грошове забезпечення. Очевидно, що каральний вплив і мета покарання у виді службових обмежень для військовослужбовців можуть бути досягнуті повною мірою лише тоді, коли одночасно реально спрацьовуватимуть усі передбачені ним обмеження.

Наша позиція знаходить підтримку і серед практиків, так на наше запитання про можливість застосування службових обмежень для військовослужбовців до вагітних жінок та жінок, які перебувають у відпустці по догляду за дитиною, позитивно відповіли - 163 судді (21,42%), негативно - 587 (77,13%), інші варіанти відповіді — 11.

Якихось заборон щодо призначення цього виду покарання (о крім військовослужбовців строкової служби) в законі не встановлено, однак з системного аналізу чинного законодавства стає зрозумілим, що службові обмеження не застосовуються до осіб, які хоча і є військовослужбовцями вище названих категорій до яких може застосовуватися службове обмеження, однак в силу специфіки служби до наступних категорій осіб це покарання не застосовується: осіб рядового і начальницького складу Служби безпеки України, розвідувальних органів України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України та Управління державної охорони, військовослужбовцям міжнародного контингенту.

Список використаних джерел:

1. В'юник М. Призначення спеціальних видів покарань: постановка проблеми / М. В'юник // Вісник Національної академії прокуратури України № 1(39) – Київ: Видавничий центр НАПУ, 2015. – С. 99–107

Люшенко К.В.

*помічник судді Макарівського районного
суду Київської області*

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ, ЯКІ ВИНИКАЮТЬ ПРО РОЗГЛЯДІ СЛІДЧИМ СУДДЕЮ КЛОПОТАННЯ ПРО НАДАННЯ ДОЗВОЛУ НА ОБШУК ЖИТЛА ЧИ ІНШОГО ВОЛОДІННЯ ОСОБИ

Недоторканість житла чи іншого володіння особи – є однією з важливих, закріплених на законодавчому рівні гарантій прав та основоположних свобод людини і громадянина.

Так, відповідно вимог ст.30 Конституції України, не допускається проникнення до житла чи до іншого володіння особи, проведення в них огляду чи обшуку інакше як за вмотивованим рішенням суду [1].

Згідно вимог ст.234 КПК України, обшук проводиться з метою виявлення та фіксації відомостей про обставини вчинення кримінального правопорушення, відшукування знаряддя кримінального правопорушення або майна, яке було здобуте у результаті його вчинення, а також встановлення місцезнаходження розшукуваних осіб. Обшук проводиться на підставі ухвали слідчого судді [2].

Тобто, на сьогодні єдиною підставою для проникнення до житла чи до іншого володіння особи, проведення в них обшуку, огляду є вмотивована ухвала слідчого судді.

Проте, законодавством також передбачено, що в невідкладних випадках, а саме, коли мова йде про:

- врятування життя людей та майна;
- безпосереднє переслідування осіб, які підозрюються у вчиненні злочину;